Česká republika a kritéria optimální měnové unie

ÚVODNÍ SLOVO K OBHAJOBĚ BP

PAVLÍNA KADLECOVÁ

1.6.2015

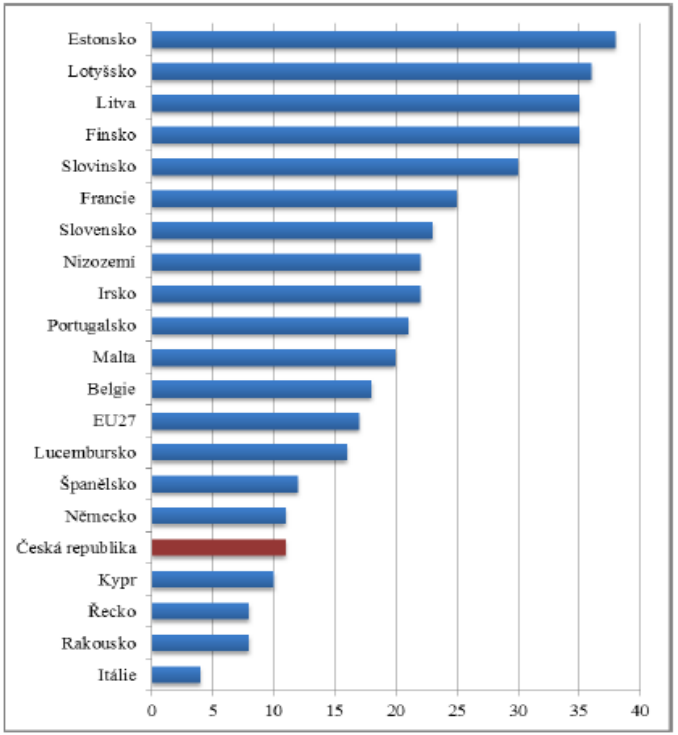
Motivace a cíl práce

- Zhodnocení připravenosti ČR do eurozóny v kontextu teorie OCA
- Současná krize: nedostatky maastrichtských kritérií
- Teorie OCA: reálná konvergence
  - Výhody vs. nevýhody společné měny
  - Riziko asymetrických hospodářských šoků
  - Hospodářská a politická kritéria

Mobilita pracovní síly

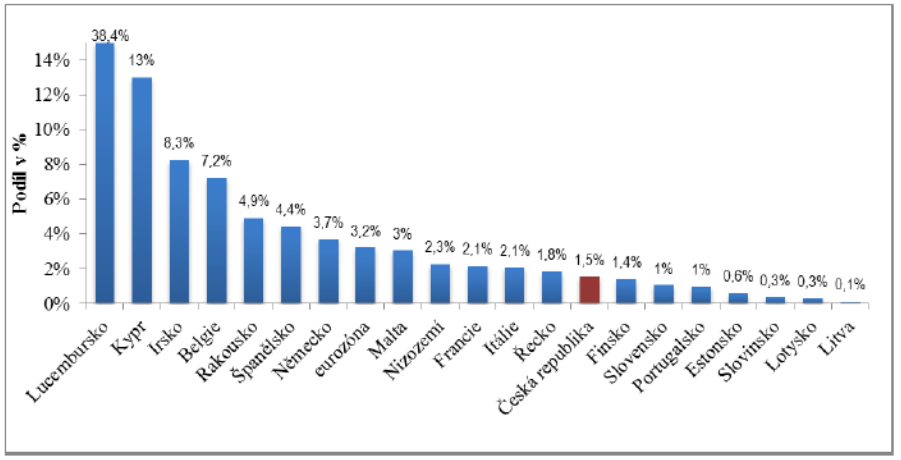
- Ochota a možnost přesunout se za prací do zahraničí
- Emigrační a imigrační proud mobility

Graf 2: Ochota Evropanů cestovat za prací do zahraničí (2009)

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z Eurobarometer (2010)
Poznámka: Jedná se o procento kladných odpovědí na otázku "Plánujete v budoucnu pracovat v jiné zemi, než je ta vaše?" z průzkumu Geographical and Labour Market Mobility (Eurobarometer, 2010).

Graf 3: Podíl cizinců z EU na celkovém obyvatelstvu (2013)

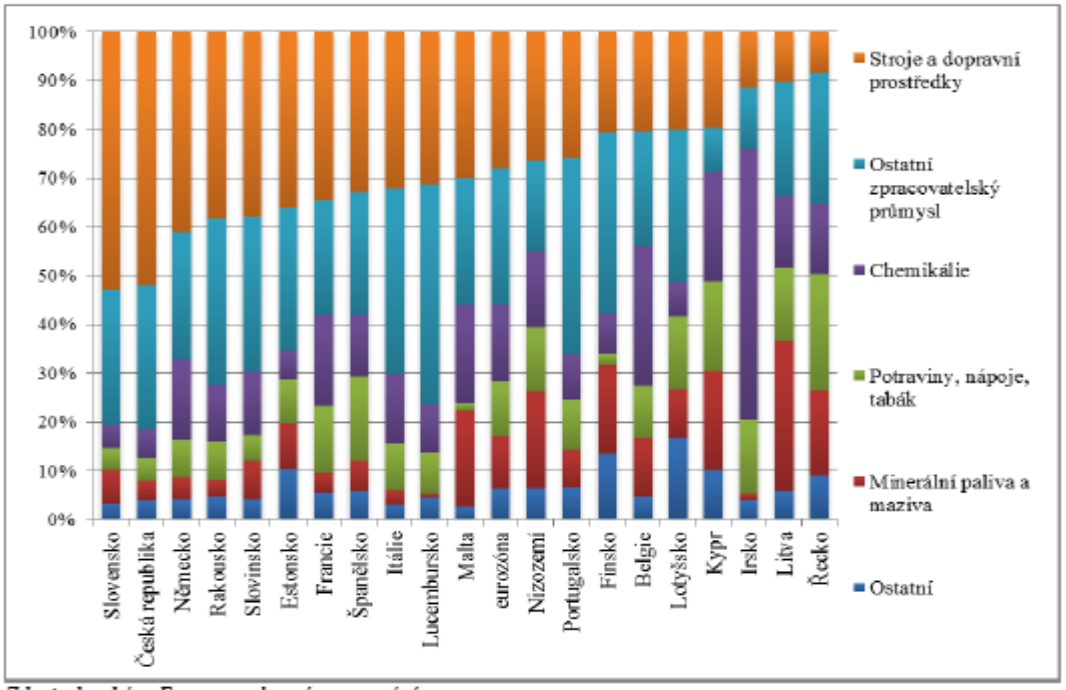

Zdroj: databáze Eurostat, vlastní výpočty a zpracování.

Diverzifikace produkce

- Omezuje vznik asymetrických šoků (snižuje závislost ekonomiky na malém množství komodit/odvětví)

Graf 5: Zbožová struktura vývozů v rámci EU28 (2013)

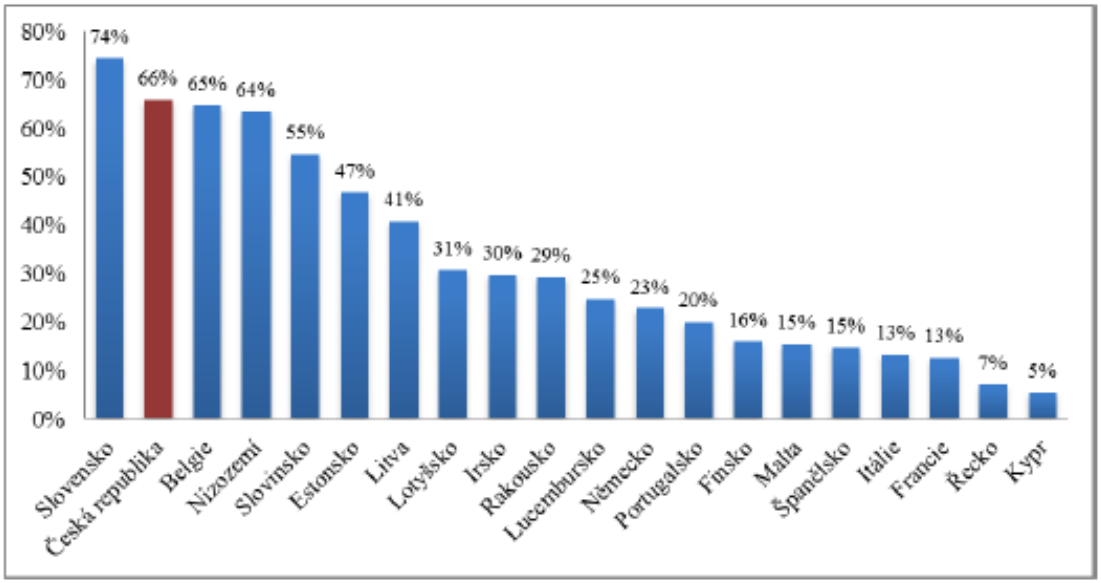

Zdroj: databáze Eurostat, vlastní zpracování.

Otevřenost ekonomiky

- Velká otevřenost a silné obchodní vazby snižují účinnost vlastní měnové politiky
- Konkurenční prostředí vyrovnává ceny

Graf 8: Otevřenost ekonomiky (2013)

Zdroj: databáze Eurostat, vlastní výpočty a zpracování

Systém fiskálních transferů

- Kompenzace asymetrických šoků
- Vytvoření fiskální unie?
  - Společná fiskální politika
  - Mechanismus intervence v případě krize
  - Systém vyrovnávacích plateb
  - Společný rozpočet
- „rainy-day fund“?
- Problémy – morální hazard, čistí přispěvovatelé vs. čistí příjemci, nejistá politická podpora

Závěry

- Protichůdné výsledky v různých kritériích
  - Nízká pracovní mobilita, nízká diverzifikace, ale velmi silná obchodní provázanost a otevřenost na trhu EU
- Doporučení - neuspěchat vstup do eurozóny
- Nutnost hlubší fiskální integrace a širší podpory veřejnosti
  - Budování Evropanství
  - Vize společného osudu

Otázky

Pozitiva a negativa urychleného připojení ČR k EMU

- Pozitivní dopady
  - Větší konkurence, pozitivní dopad na celkový blahobyt
  - Přilákání investic, podpora obchodu
  - Posílení integrace
- Negativní dopady
  - Pokrizová vlna reforem: nejistota a rizika
  - Náklady přizpůsobení (kritéria OCA)
  - Řádná příprava (institucionální, společenská, ekonomická)
  - Dlouhodobé plnění maastrichtských kritérií
  - Současný slabý kurz měny

Index RCA

- Revealed comparative advantage = projevená konkurenční výhoda
- Založen na Ricardově teorii komparativní výhody
- Sestaven B. Belassou
- Míra specializace v určité komoditě/odvětví
- RCA > 1: komparativní výhoda
- RCA < 1: komparativní nevýhoda

$$RCA = \frac{\frac{x_{z,k}}{\sum x_{z,k}}}{\frac{x_{EU,k}}{\sum x_{EU,k}}}$$

Negativní důsledky vysoké pracovní mobility

- Ekonomické
  - Plýtvání mozků (brain drain)
  - Odliv kapitálu, riziko snižování produktivity (RZ)
  - Snižování ceny práce
  - Nerovnoměrně rozložená poptávka
  - Welfare tourism
- Mimoekonomické
  - Odliv ze zemědělských oblastí
  - Rasové a etnické předsudky, mezikulturní rozdíly, jazyk
  - Bezpečnostní riziko
  - Dopad na rodinu

Podíl vs. poměr vývozu na HDP

- Poměr: jde o vztah nezávislých veličin
  - HDP (Y) = C + I + G + NX
  - NX = saldo zahraničního obchodu
- Alternativní ukazatele:
  - Export+import/HDP
    - Komplexnější obrázek o zapojení do MO **X** jak rozlišit, co má větší efekt
  - Import/HDP
  - Export+import/AG (domácí, celková)
  - Běžné či stálé ceny

Děkuji

… za pozornost,
za konstruktivní kritiku
a za připomínky k práci.